

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VII — Nr. 14

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 25 ianuarie 1995

SUMAR

Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 73 din 5 iulie 1994.....	1-2
Decizia nr. 123 din 16 noiembrie 1994	2-3
★	
Decizia nr. 81 din 15 iulie 1994.....	3-6
Decizia nr. 136 din 7 decembrie 1994	6-7

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 73*)

din 5 iulie 1994

Mihai Constantinescu — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Constantin Burada — magistrat-asistent

Completul de judecată, convocat potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 mai 1994 a Judecătoriei Oradea, județul Bihor, a fost sesizată Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate invocată de inculpatul Vârbănescu Iulian, trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj.

În motivarea excepției, Vârbănescu Iulian arată că a recuzat judecătorii de la toate judecătoriile și tribunalele din țară, cerere ce a fost respinsă prin Încheierea nr. 1775 din 21 iulie 1992 a Curții Supreme de Justiție, Secția penală. În continuare, menționează că, în temeiul art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală, a declarat recurs împotriva încheierii respective, recurs respins prin Decizia nr. 12 din 8 februarie 1993 a Curții Supreme de Justiție, în compunerea prevăzută de art. 39 alin. 2 și 3 din Legea pentru organizarea judecătorească, reținându-se că este inadmisibil. În concluzie, apreciază că între prevederile art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală și Decizia penală nr. 12/1993 a Curții Supreme de Justiție există contradicție, întrucât prin soluția

dată a fost împiedicat să-și exercite o cale de atac, și solicită Curții Constituționale înfirmarea Deciziei nr. 12/1993 și rejudecarea recursului declarat împotriva Încheierii nr. 1775/1992.

În opinia instanței, exprimată potrivit art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, se arată că, în speță, „nu suntem în fața unei excepții de neconstituționalitate în sensul Legii nr. 47/1992, neinvocându-se neconstituționalitatea art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală, ci nerespectarea unei prevederi legale de către instanțele de judecată“.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere excepția invocată, opinia instanței, raportul întocmit de judecătorul desemnat, prevederile art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală, art. 144 lit. c) din Constituție, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea constată că este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, fiind legat sesizată.

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor.

În speță însă, Vârbănescu Iulian a obținut două hotărâri ale instanței supreme, Încheierea nr. 1775/1992 a Curții

Supreme de Justiție, Secția penală, și Decizia nr. 12/1993 a Curții Supreme de Justiție, în compunerea prevăzută de art. 39 alin. 2 și 3 din Legea pentru organizarea judecătorească, cu motivarea că ar fi fost pronunțate cu încălcarea prevederilor art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală.

Rezultă deci că prin excepția invocată nu se contestă constituționalitatea unei legi, ci a interpretării judecătorești a unor dispoziții legale, solicitându-se desființarea Deciziei nr. 12/1993 a instanței supreme și rejudecarea recursului declarat împotriva Încheierii nr. 1775/1992 a acestei instanțe, Secția penală.

Așa cum s-a statuat însă prin Decizia Curții Constituționale nr. 51/1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 19 ianuarie 1994, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și prevederilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 47/1992 nu intră în atribuțiile Curții Constituționale cenzurarea interpretării date unei dispoziții legale de către instanțele judecătorești, al cărei control se realizează numai prin intermediul căilor de atac, chiar dacă privește constituționalitatea acestora.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A. c) și art. 24 din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate invocată de Vârbănescu Iulian în Dosarul nr. 1587/1994 al Judecătoriei Oradea.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

PREȘEDINTE,
dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 123

din 16 noiembrie 1994

Vasile Gionea — președinte
Miklós Fazakas — judecător
Ion Filipescu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Ioan Griga — procuror
Constantin Burada — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursului declarat de Vârbănescu Iulian împotriva Deciziei nr. 73, pronunțată de Curtea Constituțională la data de 5 iulie 1994.

La apelul nominal a răspuns recurentul Vârbănescu Iulian.

Magistratul-asistent referă că recursul este declarat în termen și motivat.

Președintele completului de judecată pune în vedere recurentului să-și ridice recipisa C.E.C. în valoare de 5.000 lei, deoarece, potrivit art. 15 din Legea nr. 47/1992, cererile adresate Curții Constituționale sunt scutite de taxă de timbru.

Vârbănescu Iulian învederează că a cunoscut această împrejurare, iar suma respectivă a consemnat-o la C.E.C. pentru a i se face dreptate și refuză primirea recipisei. Totodată, susține că datorită judecătorilor Curții Supreme de Justiție, procurorului general și adjunctului său, precum și judecătorilor Curții Constituționale nu i s-a rezolvat favorabil cauza sa și solicită să i se întocmească proces-verbal în sensul afirmațiilor sale.

Procurorul consideră cererea neîntemeiată și solicită judecarea recursului.

Completul de judecată, deliberând asupra cererii formulate, o nește cu fondul și dă cuvântul recurentului pentru susținerea motivelor invocate.

Vârbănescu Iulian insistă să i se întocmească proces-verbal în sensul afirmațiilor făcute în fața Curții Constituționale și

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea recursului, decizia criticată fiind temeinică și legală.

Președintele completului declară închise dezbaterile în acest dosar.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Decizia nr. 73 din 5 iulie 1994, Curtea Constituțională a respins ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate invocată de Vârbănescu Iulian în Dosarul nr. 1587/1994 al Judecătoriei Oradea, cu motivarea că, în speță, nu se contestă constituționalitatea unei legi, ci a interpretării date, prin Decizia nr. 12/1993, de către Curtea Supremă de Justiție, în compunerea prevăzută de art. 39 alin. 2 și 3 din Legea nr. 68/1968 pentru organizarea judecătorească, în prezent abrogată.

Împotriva Deciziei nr. 73/1994 a Curții Constituționale Vârbănescu Iulian a declarat recurs solicitând casarea ei, deoarece nu s-a lămurit contrarietatea existentă între art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală și Decizia nr. 12/1993 a Curții Supreme de Justiție care, ca jurisprudență, se va impune instanțelor; totodată, decizia însăși și supreme fiind definitivă, se încalcă dispozițiile art. 126 din Constituție, potrivit cărora, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac problema fiind cu atât mai însemnată cu cât excepția de neconstituționalitate vizează greșita aplicare de către Curtea Supremă de Justiție a prevederilor art. 52 din Codul de procedură

Întrucât excepția de neconstituționalitate a fost soluționată în temeiul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, s-au cerut puncte de vedere Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția nu este întemeiată, deoarece, potrivit art. 128 din Constituție, părțile în proces pot exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile legii, adică în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală și legilor speciale care conțin și dispoziții procesual-penale. De asemenea, se arată că excepția invocată nu poate fi acceptată, întrucât aceasta nu se referă la neconstituționalitatea prevederilor art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală, ci vizează probleme de interpretare judecătorească ce sunt de competența instanțelor ordinare.

Camera Deputaților și Senatul nu au trimis puncte de vedere.

Examinând decizia atacată cu recurs, motivele invocate, dispozițiile art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, se constată că recursul nu este întemeiat.

Primul motiv de recurs în legătură cu nelămurirea contradicției dintre art. 52 alin. 6 din Codul de procedură penală și Decizia nr. 12/1993 a Curții Supreme de Justiție este nefondat. Într-adevăr, recurentul, prin excepția invocată, nu a contestat constituționalitatea prevederilor articolului respectiv, ci interpretarea acestora de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia sus-menționată. Or, cenzurarea interpretării date unei dispoziții legale de către instanțele judecătorești, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, art. 23 și

Văzând și prevederile art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A. c) și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Vârbănescu Iulian împotriva Deciziei nr. 73 din 5 iulie 1994 a Curții Constituționale. Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 16 noiembrie 1994.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 81*)

din 15 iulie 1994

Victor Dan Zlătescu — președinte
Antonie Iorgovan — judecător
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Ioan Griga — procuror
Constantin Burada — magistrat-asistent

Curtea Constituțională, prin Încheierea din 21 iulie 1993 a Judecătorei Sibiu, a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a art. 200 alin. 1 și 2 din Codul penal, invocată de inculpatul Bozdog Ovidiu Nicolae, în cauza penală ce formează obiectul Dosarului nr. 5298/1993 de pe rolul acestei instanțe. Curtea Constituțională a mai fost sesizată

cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. 1 al aceluiași articol și prin Încheierile Judecătorei Sibiu din 21 iulie 1993, excepție invocată în Dosarul nr. 5711/1993 de către inculpații Banu Ovidiu și Blaga Lucian, și, respectiv, în 29 septembrie 1993, excepție invocată în Dosarul nr. 5942/1993 de către inculpații Stoica Iordan Ciprian, Năstase Georgehe Cristian și Hopris Florin Petru. Prin Încheierea Judecătorei Sibiu din 21 iulie 1993 este sesizată Curtea Constituțională și cu excepția de neconstituționalitate a alin. 2 al art. 200 din Codul penal, invocată de inculpatul Blaga Lucian în Dosarul nr. 5711/1993 al Judecătorei Sibiu.

În esență, pentru argumentarea excepției, inculpații au susținut că art. 200 din Codul penal contravine art. 11, 20 și 26 din Constituția României, art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. Față de aceste prevederi, se apreciază că relațiile sexuale între persoane de același sex, deși condamnabile din punctul de vedere al moralei creștine, nu se justifică a fi sancționate penal, decât dacă pun în pericol „normala evoluție a raporturilor sociale“.

Judecătoria Sibiu, prin încheierile de sesizare a Curții Constituționale a apreciat că dispozițiile art. 200 din Codul penal sunt constituționale, întrucât prin ele se apără tocmai ordinea publică și bunele moravuri la care se referă art. 26 din Constituție. În subsidiar, instanța a reținut că invocarea Convenției Europene a Drepturilor Omului nu are relevanță în speță, deoarece, la data respectivă, România nu aderase încă la această convenție.

Curtea Constituțională a constatat, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, că este competentă să soluționeze această cauză.

În baza art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 au fost solicitate puncte de vedere Camerelor Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Senatului s-a apreciat ca fiind utilă amânarea soluționării cauzei sau, după caz, luarea în considerare, la pronunțarea deciziei, a completărilor și modificărilor Codului penal și ale Codului de procedură penală, cuprinse în proiectul prezentat de Guvern și în amendamentele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului.

Guvernul a apreciat că excepția nu este întemeiată, deoarece art. 200 din Codul penal nu contravine art. 26 din Constituție. Se susține că din art. 26 al Constituției nu se poate trage concluzia după care viața intimă a unei persoane este ocrotită și atunci când lezează regulile de conduită ale celorlalți membri ai societății, precum și sentimentul moral general. Mai mult, se invocă și texte din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cum ar fi art. 8 pct. 2, după care autoritățile publice, în temeiul legii, pot interveni ca o persoană să nu-și exercite un interes al său în dauna celorlalte persoane, respectiv prevederile după care intervenția autorității publice este justificată pentru apărarea ordinii publice, ocrotirea sănătății sau a moralei publice, precum și pentru ocrotirea drepturilor și libertăților altora. Acest punct de vedere nu a fost modificat, deși Curtea a solicitat Guvernului noi precizări, atât după intrarea României în Consiliul Europei, cât și după ratificarea Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Camera Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

În temeiul art. 12 alin. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, judecătorul-raportor a solicitat puncte de vedere și cultelor religioase care funcționează legal în România, instituțiilor de învățământ superior, autorităților publice și organizațiilor neguvernamentale din țară.

Culte care și-au comunicat punctul de vedere (Biserica Ortodoxă Română, Mitropolia Română Unită cu Roma, Federația Comunităților Evreiești din România, Muftiatul Cultului Musliman din România, Mitropolia Cultului Creștin de Rit Vechi, Cultul Penticostal — Biserica lui Dumnezeu Apostolic din România, Uniunea Comunității Cultului Creștin după Evanghelie, Biserica Creștină Adventistă de ziua a 7-a, Eparhia Reformată din Ardeal) au condamnat categoric actele homoseksuale, mai ales întrucât cerând menținerea represiunii penale împotriva acestor practici. O notă distinctă se găsește în punctul de vedere al Eparhiei Reformate din Oradea, în care se apreciază că legăturile sexuale între persoane de același sex sunt o boală și nu o infracțiune, adăugând că

nu atentează la morala publică și nu corup tineretul, precizându-se, totodată, că Biserica Reformată nu popularizează aceste legături, nu promovează sfințirea acestor persoane și nu binecuvântează conviețuirea bazată pe astfel de legături.

Facultățile de Drept din Cluj-Napoca și Iași au susținut soluția din proiectul legii de modificare a Codului penal, în sensul incriminării raporturilor homosexuale, „numai dacă se produce scandal public“, iar Facultatea de Drept din Sibiu a considerat necesară modificarea art. 200 în sensul Amendamentului nr. 8 al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, formulat cu ocazia aderării României la acest organism. Facultatea de Sociologie, Psihologie și Pedagogie din București apreciază, în contextul unor ample considerații teoretice, că homosexualitatea generează prozeliți mai ales între adolescenți și tineri, în procesul de conturare a personalității, la vârsta opțiunilor, când ei ar trebui să selecteze valorile.

Ministerul Sănătății, prin Direcția generală de medicină preventivă, sugerează ca problema homosexualității să fie dezbătută în colective de specialiști sau în comisii de specialitate (psihatrie, medicină legală), „urmând a se lua măsurile ce se impun“. Totodată, se reține ideea după care „legislația noastră trebuie să fie foarte categorică și punitivă cu persoanele care fac prozelitism și fără nici un fel de circumstanțe atenuante pentru persoanele care produc contaminarea conștientă a partenerului, iar pedofilia trebuie condamnată maximum“.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România — Comitetul Helsinki, Liga Apărării Drepturilor Omului au calificat, în esență, art. 200 din Codul penal ca fiind contrar art. 26 din Constituție, așa cum acesta trebuie interpretat prin referire la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg.

La dosar au mai fost primite punctele de vedere ale unor organizații neguvernamentale de peste hotare, cum ar fi Comisia Internațională a Juriștilor, Amnesty International, Comisia pentru Drepturile Omului a Organizației internaționale a homosexualilor și lesbienele, Federația Internațională Helsinki pentru Drepturile Omului, precum și ale unor persoane fizice străine care, în unanimitate, au solicitat dezincriminarea raporturilor homosexuale.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere primite, raportul judecătorului desemnat în acest scop, concluziile reprezentantului Ministerului Public, precum și corelația dintre dispozițiile art. 200 alin. 1 și 2 din Codul penal și prevederile Constituției, reține următoarele:

Art. 200 din Codul penal român incriminează, după cum se menționează expres, „relațiile sexuale între persoane de același sex“, având următoarea redactare:

„Relațiile sexuale între persoane de același sex se pedepesc cu închisoare de la unu la 5 ani.

Fapta prevăzută la alin. 1, săvârșită asupra unui minor, asupra unei persoane în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau prin constrângere, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Dacă fapta prevăzută în alin. 1 are ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani, iar dacă are ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani.

Îndemnarea sau ademenirea unei persoane în vederea practicării faptei prevăzute în alin. 1 se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

Rezultă că acest text califică ca fiind infracțiune orice categorie de relații sexuale între persoane de același sex, indiferent de împrejurări și indiferent dacă acestea au fost de acord cu atare raporturi.

Excepția de neconstituționalitate privește însă numai primele două alineate ale art. 200 din Codul penal și, deci, Curtea Constituțională, fiind sesizată în aceste limite, nu se poate pronunța asupra altor alineate ale textului, astfel cum s-a solicitat în unele dintre punctele de vedere exprimate.

Sesizările invocă, în principal, încălcarea art. 26 din Constituție, care are următoarea redactare:

„(1) Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.

(2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.”

În legătură cu acest text, este de reținut că el reprezintă o dezvoltare a art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dispoziții similare întâlnindu-se și în alte Constituții recente ale statelor europene.

Logica internă a textului obligă la interpretarea celor două alineate în consonanță firească, deoarece formează, numai împreună, o unitate juridică. Astfel, în primul alineat al art. 26 sunt precizate obligații pentru autoritățile publice, reprezentând o garanție a principiului prevăzut de art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

Se reține că legiuitorul constituant operează, în art. 26 alin. (1), cu trei noțiuni: viața intimă, viața familială și viața privată, iar alin. (2) al aceluiași articol obligă la o circumstanțiere a acestor elemente. Atunci când legiuitorul prevede că orice persoană fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dar fără să încalce drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri, înțelege că cele trei noțiuni de la alin. (1) — viața intimă, viața familială, viața privată —, nu pot fi concepute decât în respectul drepturilor și libertăților altora, al ordinii publice, precum și al bunelor moravuri. Aceasta înseamnă că fiecare element de la alin. (1) trebuie raportat, pe rând, la fiecare dintre cele trei elemente ale alin. (2), dar esențial în soluționarea excepției de neconstituționalitate este stabilirea semnificației termenului de *bune moravuri*.

În numeroase țări, în prezent, este admisă ideea că raporturile homosexuale între persoane adulte, care au consimțit la acestea, reprezintă o dimensiune a vieții intime a persoanei fizice și de aceea ele nu pot fi sancționate penal.

La această idee s-a ajuns după o perioadă de căutare. Astfel, chiar Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg, în anul 1976, a respins ideea că ar exista o morală general-europeană, conceptul de *bune moravuri* trebuind înțeles prin prisma prevederilor legislațiilor naționale. Ulterior însă Curtea a revenit asupra acestui punct de vedere (Afacerea Dudgeon — 1981; Afacerea Norris — 1987, Afacerea Modina — 1993), considerând că raporturile homosexuale dintre persoanele adulte, în privat, cu acordul lor, nu contravin bunelor moravuri și deci ele nu sunt de natură să încalce art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care prevede că: „(1) Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și familiale, a domiciliului și corespondenței sale. (2) Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept, decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru siguranța națională, ordinea publică, bunăstarea economică a țării și apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor penale, protejerea sănătății sau a moralei sau pentru

protejarea drepturilor și libertăților altora”. Curtea Europeană a sugerat, prin aceste decizii, modificarea legislației țărilor membre ale Consiliului Europei, în sensul noii interpretări a art. 8 din convenție. Aceeași idee se regăsește și în Amendamentul nr. 8 al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei la Raportul asupra cererii de aderare a României la Consiliul Europei, în care se exprimă speranța ca România nu va întârzia să-și modifice legislația în sensul ca art. 200 din Codul penal să nu mai considere ca o infracțiune actele homosexuale, săvârșite în privat, între adulții care au consimțit la acestea.

Trebuie admis că expresia *bunele moravuri* poate dobândi semnificații diferite, în raport de religii și ideologii. Dreptul, ca fenomen social, nu poate face abstracție de tendințele de evoluție ale societății contemporane, inclusiv ale relațiilor interumane, chiar dacă, la un moment dat, soluțiile legislative și jurisprudențiale par a veni în contradicție cu preceptele morale tradiționale.

Dacă, atât timp cât România nu a fost membră a Consiliului Europei și nu a aderat la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, interpretarea art. 8 al convenției, prin deciziile de speță ale Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg, nu au avut nici o relevanță pentru legislația și jurisprudența română, după intrarea României în Consiliul Europei și după aderarea la Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 31 mai 1994) datele problemei s-au schimbat fundamental. La această schimbare obligă însăși Constituția României, care în art. 20 alin. (1) precizează că dispozițiile sale, în materia drepturilor și libertăților cetățenilor, vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte, or, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, începând cu data de 31 mai 1994, a devenit un atare *tratată*. Mai mult, în alin. (2) al art. 20 din Constituție se consacră principiul priorității normei de drept internațional: „Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale”.

Se observă, din cele de mai sus, că între art. 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, așa cum este acesta interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg, și art. 200 alin. 1 din Codul penal român există o atare neconcordanță, care obligă Curtea Constituțională a României la o decizie corespunzătoare. Înlăturarea conflictului dintre legea penală internă și textul Convenției Europene a Drepturilor Omului, așa cum este acest text interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, conduce la admiterea, în parte, a excepției de neconstituționalitate privind art. 200 alin. 1 din Codul penal.

Admiterea excepției, spre a stabili concordanța dintre legea penală română și norma internațională, nu este posibilă însă decât prin stabilirea unei corelații între interpretarea art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cea a art. 26 din Constituția României, interpretarea instanței de contencios european, în virtutea principiului subsidiarității, impunându-se și față de instanța de contencios constituțional național.

În baza acestor orientări de principiu, trebuie admis că instanța de contencios constituțional național are nu numai dreptul, dar și obligația de a interpreta Constituția, înlăturând, prin soluția pe care o pronunță, neconcordanța dintre textul intern și textul european, astfel încât legea internă să fie aplicabilă, utilizând termeni juridici în sensul în care au fost definiți de legiuitor, cum ar fi, în speță, termenul *in public*, la care se referă art. 152 din Codul penal.

Mai este de reținut că interpretarea art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg, nu vizează, *tale quale*, orice raport între persoane de același sex, ci numai pe cele

redactat și Amendamentul nr. 8 al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, ci numai raporturi între persoane adulte, care au loc în privat, în intimitate, nu în public, și deci fără a produce scandal public și, evident, dacă persoanele respective au consimțit la asemenea raporturi. *Per a contrario*, orice raporturi cu minori sau între persoane adulte, dar prin constrângere, ori în locuri publice sau în privat, dar care au dus la scandal public, nu mai intră sub protecția art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și, pe cale de consecință, nici sub protecția art. 26 din Constituția României, fiind relații față de care trebuie menținută represiunea penală.

În consecință, excepția de neconstituționalitate privitoare la art. 200 alin. 1 din Codul penal urmează a fi admisă în parte, numai pentru raporturile sexuale între persoane majore de același sex, liber consimțite, comise în privat, cu condiția să nu producă scandal public.

Excepția referitoare la art. 200 alin. 2 din Codul penal, însă, urmează să fie respinsă, întrucât faptele incriminate prin acest text — cum sunt cele săvârșite asupra unui minor sau asupra unei persoane în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința sau prin constrângere — aduc atingere unor valori sociale ce trebuie ocrotite, în continuare, prin legea penală.

Față de considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite, în parte, excepția de neconstituționalitate privind art. 200 alin. 1 din Codul penal, invocată de Bozdog Ovidiu Nicolae, Banu Ovidiu, Blaga Lucian, Stoica Iordan Ciprian, Hopris Florin Petru și Năstase Gheorghe Cristian în dosarele nr. 5298/1993, nr. 5711/1993 și nr. 5943/1993 ale Judecătoriai Sibiu, și constată că prevederile acestui alineat sunt neconstituționale, în măsura în care se aplică relațiilor sexuale între persoane majore de același sex, liber consimțite, care nu sunt săvârșite în public ori nu produc scandal public.

2. Respinge excepția de neconstituționalitate privind art. 200 alin. 2 din Codul penal, invocată de Bozdog Ovidiu Nicolae în Dosarul nr. 5298/1993 și de Blaga Lucian în Dosarul nr. 5711/1993, ale Judecătoriai Sibiu.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 15 iulie 1994.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Victor Dan Zlătescu

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 136

din 7 decembrie 1994

Vasile Gionea — președinte
Mihai Constantinescu — judecător
Miklós Fazakas — judecător
Ioan Muraru — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Ioan Griga — procuror
Constantin Burada — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursurilor declarate de către Ministerul Public și Bozdog Ovidiu Nicolae împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 81 din 15 iulie 1994.

La apelul nominal au lipsit părțile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent referă că recursul Ministerului Public a fost retras, iar recursul formulat de Bozdog Ovidiu Nicolae este declarat în termen și motivat.

Procurorul pune concluzii de respingere a recursului, soluția pronunțată fiind în concordanță cu prevederile constituționale, precum și cu reglementările internaționale în materie.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând decizia atacată cu recurs, motivele invocate, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, constată

Prin Decizia nr. 81 din 15 iulie 1994, Curtea Constituțională a admis, în parte, excepția de neconstituționalitate privind art. 200 alin. 1 din Codul penal, invocată de Bozdog Ovidiu Nicolae, Banu Ovidiu, Blaga Lucian, Stoica Iordan Ciprian, Hopris Florin Petru și Năstase Gheorghe Cristian, și a constatat că prevederile acestui alineat sunt neconstituționale în măsura în care se aplică relațiilor sexuale între persoane majore de același sex, liber consimțite, care nu sunt săvârșite în public ori nu produc scandal public. Totodată, Curtea a respins excepția privind art. 200 alin. 2 din Codul penal, invocată de Bozdog Ovidiu Nicolae și Blaga Lucian.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs Ministerul Public și Bozdog Ovidiu Nicolae.

Cu privire la recursul Ministerului Public, întrucât, prin adresa nr. 45654/1994/P/1364 a Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, procurorul general a comunicat că, potrivit art. 330⁴ din Codul de procedură civilă, își retrage recursul, urmează a se lua act de această cerere.

Prin recursul formulat de Bozdog Ovidiu Nicolae se solicită admiterea lui și modificarea deciziei atacate, în sensul de a se constata că întreg articolul 200 din Codul penal este neconstituțional. În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) din Legea nr. 47/1992,

principal, art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și Amendamentul nr. 8 al Adunării Parlamentare a Consiliului European. Se susține, în esență, că în recomandarea făcută prin amendamentul sus-menționat de către Adunarea Parlamentară a Consiliului European nu se face nici o distincție între adulți și minori, fapta fiind unică, doar subiecții diferiți. Întrucât această distincție nu se regăsește în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cum art. 20 alin. (2) din Constituția României consacră principiul priorității normei de drept internațional, se apreciază că instanța de contencios constituțional avea obligația să declare că fiind neconstituțional întreg articolul 200 din Codul penal.

Recursul nu este întemeiat.

Art. 200 alin. 1 din Codul penal prevede că relațiile sexuale între persoane de același sex se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani. Alin. 2 al aceluiași articol prevede că fapta prevăzută la alin. 1, săvârșită asupra unui minor, asupra unei persoane în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau prin constrângere, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

În analiza motivelor de recurs este necesar a se face distincție între criticile aduse deciziei în legătură cu prevederile alin. 1 și criticile referitoare la prevederile alin. 2 ale art. 200 din Codul penal. Această distincție se impune deoarece dispozițiile art. 200 alin. 1 din Codul penal au fost declarate neconstituționale, în anumite condiții, iar alin. 2 al aceluiași articol nu a fost declarat neconstituțional, excepția fiind respinsă.

Cu privire la art. 200 alin. 1 din Codul penal, prin decizia recurată s-a statuat că prevederile respective sunt neconstituționale în măsura în care se aplică relațiilor sexuale între persoane majore de același sex, liber consimțite, care nu sunt săvârșite în public ori nu produc scandal public. Recurentul susține că referirea la persoane majore nu ar fi conformă Amendamentului nr. 8 al Adunării Parlamentare a Consiliului European la Raportul asupra cererii de aderare a țării noastre la acest consiliu, ceea ce evident este inexact, deoarece din cuprinsul acestui raport rezultă că recomandarea are în vedere cerința de a nu mai fi incriminate actele homosexuale, săvârșite în privat, între adulții care au consimțit la acestea.

Chiar dacă nu ar fi existat această circumstanțiere, soluția nu putea fi alta ținând seama de prevederile art. 26 alin. (2) din Constituție potrivit cărora „Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri“. Este evident că relațiile homosexuale cu un minor sau în public, ori care au produs scandal public, sunt contrare bunelor moravuri. De asemenea, astfel de relații aduc atingere și ordinii publice ce ar putea fi grav afectată datorită consecințelor unor asemenea relații în planul moralei publice. Din cuprinsul art. 8

din Convenția Europeană a Drepturilor Omului rezultă că dreptul persoanei la respectul vieții sale private nu exclude atributul legiuitorului de a stabili măsurile necesare într-o societate democratică, pentru apărarea ordinii publice, protejarea sănătății, moralei, a drepturilor și libertăților altora. Deci, acest drept poate fi exercitat numai atunci când el corespunde cerințelor moralei și ordinii publice și nu aduce o atingere drepturilor altora. Recurentul absolutizează dreptul pe care îl are orice persoană la respectul vieții sale private ca și cum aceste cerințe nici nu ar exista. O asemenea concepție este însă contrară principiilor statului de drept și regimului nostru constituțional care presupun întotdeauna interpretarea sistematică a drepturilor cetățenilor, ceea ce, în speță, înseamnă și dreptul minorilor la protecție, consacrat în art. 45 alin. (1) din Constituție, precum și a dreptului fiecărui cetățean de a pretinde statului să apere morala publică și bunele moravuri. Pentru aceste motive, criticile făcute de recurent referitoare la prevederile art. 200 alin. 1 din Codul penal sunt nefondate.

În legătură cu alin. 2 al art. 200 din Codul penal, trebuie menționat că în motivarea recursului nu se face o critică specială acestor dispoziții. În afara considerentelor expuse cu privire la alin. 1, trebuie subliniat faptul că alin. 2 al art. 200 din Codul penal se referă, în principal, la săvârșirea faptei fără consimțământ. Acest lucru rezultă din enumerarea subiecților pasivi arătați de alin. 2 al art. 200: minori, persoane în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau prin constrângere. În *simile ratio*, aceasta este și situația minorului. Față de prevederile art. 26 alin. (1) din Constituție, care instituie obligația autorităților publice de a respecta viața intimă, familială și privată, evident că dispozițiile sale au în vedere protecția împotriva violării acestui drept de către oricine, inclusiv de către persoanele fizice. Or, stabilirea de relații homosexuale fără liber consimțământ, cât și, în general, stabilirea de relații sexuale între persoane de sex opus fără liber consimțământ constituie o încălcare evidentă a dreptului prevăzut de art. 26 alin. (1) din Constituție privind respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private a cetățenilor.

De altminteri, interpretarea dată în decizia recurată nu contravine nici art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că amestecul unei autorități publice în viața privată a cuiva nu este, prin ea însăși, condamnată câtă vreme ea are loc potrivit legii și în interesul apărării unor valori morale ori al protejării drepturilor altora.

Față de cele arătate, rezultă că nici critica făcută de recurent deciziei atacate cu privire la art. 200 alin. 2 din Codul penal nu este fondată.

Examinând și din oficiu decizia recurată, se constată că nu sunt motive care să justifice modificarea ei, astfel că recursul urmează a fi respins.

Văzând și prevederile art. 144 lit. c) și ale art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A. c) și ale art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. la act de retragerea recursului declarat de Ministerul Public împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 81 din 15 iulie 1994.

2. respinge recursul declarat de Bozdog Ovidiu Nicolae împotriva aceleiași decizii.

Decizia este definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 7 decembrie 1994.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

ÎN ATENȚIA CELOR INTERESAȚI: ABONAȚI ȘI ALȚI CITITORI!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, republicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 13 aprilie 1994, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are obligația publicării în Monitorul Oficial al României a actelor normative, nepublicarea lor atrăgând inexistența acestora.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop zilnic între orele 8,00–15,00, iar vinerea, între orele 8,00–13,00, la telefon 211.57.30 sau direct la sediul acestuia din Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1995, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale sau la filialele „Rodipet”, sunt următoarele:

Valoarea abonamentului contractat
în cursul anului 1995

	— lei —			
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
• MONITORUL OFICIAL, Partea I, română	12.600	13.860	15.250	16.770
• MONITORUL OFICIAL, Partea I, maghiară (ROMÂNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE)	27.600	27.600	27.600	27.600
• MONITORUL OFICIAL, Partea a II-a	51.840	51.840	51.840	51.840
• MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	9.600	9.600	9.600	9.600
• MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	86.400	86.400	86.400	86.400
• COLECȚIA LEGISLAȚIA ROMÂNIEI	6.000	6.600	7.260	8.000
• COLECȚIA DE HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ȘI ALTE ACTE NORMATIVE	13.500	14.850	16.340	17.980

Tarifele aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în „Monitorul Oficial”, de la data de 1 ianuarie 1995, sunt următoarele:

Tarif pentru 1995
— lei —

1. MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a		
— pierderi de acte, de sigilii, ștampile, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești și notariatele de stat	per anunț	5.000
— acte procedurale ale instanțelor judecătorești a căror publicare este prevăzută de lege	per anunț	7.000
— extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română	per anunț	12.000
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învățământul superior	per cuvânt	100
— anunț privind examenul de capacitate pentru magistrați	per cuvânt	100
2. MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a		
— publicarea sentințelor judecătorești privind înființarea societăților comerciale	per anunț	55.000
— bilanțuri și conturi de profit și pierderi	per anunț	30.000
— modificări de capital social	per anunț	6.000
— lista activelor scoase la licitație sau a societăților comerciale propuse pentru privatizare	per poziție	15.000
— acte adiționale, precum și alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege (somații, convocări, procese-verbale ale adunărilor generale, prospecte de emisiune, contracte de societate etc.)	per pagină manuscris	39.000
— publicații cu prezentare tabelară	per rând coloană	1.900
— anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern	per anunț	9.000

Plata publicațiilor cuprinse în Partea a III-a și Partea a IV-a se va face prin mandat poștal pe adresa: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont de decontare 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B. sau cu dispoziție de plată.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, Calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sectorul 5, cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, Str. Jiului nr. 163, sectorul 1, telefon 668.55.58.

